

OPERATSIOONIIHAAVA HOOLDAMINE

Haavaservade üksteise vastu fikseerimine haavaõmblustega aitab tagada haava kiirema paranemise. Haavaservad kleepuvad tihedalt kokku ning loetakse väliskeskonnale sulgunuks keskmiselt 24–48 tunniga.

Haavaõmblustega suletud haav kaetakse tavaliselt haavasideme või -plaastriga. Väike ja/ või kuiv haav sidet/ plaastrit ei vaja.

Haavahooldus

- Hoidke haav puhta ja kuivana, et soodustada haava paranemist ja vältida haavainfektsiooni teket.
- Haavale asetatud sideme/ plaastri võite vahetada või ära võtta 24 tunni pärast või vastavalt arsti/ õe korraldusele.
- Edaspidi vahetage sidet/ plaastrit sõltuvalt haava seisundist ja haavahooldustoote kasutusjuhendist ning arsti/ õe korraldusest, või hoidke haav sideme/ plaastriga kaetuna kuni haavaõmbluste eemaldamiseni.
- Hoiduge liiga sagedastest sidemevahetustest.
- Vahetage side/ plaaster koheselt, kui see on verest või haavaeritisest märgunud, määrdunud või haavalt lahti tulnud. Vajadusel võtke ühendust arsti või õega.
- Sidumisprotseduuri teostamine:
 - pange valmis haavahoolduseks vajalikud vahendid;
 - peske käed enne ja pärast sidumisprotseduuri;
 - eemaldage ettevaatlikult side/ plaaster haavalt;
 - puhastage haav vastavalt arsti korraldusele nt Sol.NaCl 0,9% lahusega või naha/ limaskestast antiseptikumiga;
 - asetage haavale uus side/ plaaster.

Pesemine

- Duši alla võite minna 48 tunni möödumisel haava sulgemisest või vastavalt arsti/ õe korraldusele:
 - enne pesemist eemaldage side/ plaaster v.a veekindel toode;
 - peske haava voolava leige veega;
 - kuivatage haav ja haava ümbruse nahk õhu käes või õrnalt tupsutades, mitte hõõrudes;
 - pärast pesemist asetage haavale uus side/ plaaster või jätke haav katmata.
- Edaspidi võite duši all käia vastavalt vajadusele või arsti/ õe korraldusele.
- Dreeniga haava puhul ei ole duši alla minek lubatud kuni dreeni eemaldamiseni ja dreeniaugu sulgumiseni või vastavalt arsti/ õe korraldusele.

Haava jälgimine

- Haavavalu korral võtke arsti määratud valuvaigistit.
- Haavapiirkonna turset ja haavavalu vähendab:
 - käe/ jala haava korral jäseme hoidmine kõrgemal;
 - riide sisse mässitud külmakoti hoidmine haaval umbes 20 minutit korraga kahe tunni vältel. Seda võib teha arsti loal.
- Nii õmblustega haava puhul kui ka õmbluste eemaldamise järgselt on võimalik, et haav avaneb. Sestap olge ettevaatlik eriti liikuval kehaosal asuva haavaga – hoidke haavapiirkond pingevabana, vältige raskuste tõstmist ning piirake füüsilist koormust 2 nädalat pärast haava teket. Juhinduge arsti korraldusest.
- Haav võib olla kipitav, hell või tuim, nahapinnast veidi kõrgem või punetav, haava ümbruses võib esineda sügelemist või hematoomi – need on normaalsed haavaga kaasnevad sümptomid.
- Võtke ühendust arstiga järgmistel juhtudel:
 - püsiv haavapiirkonna punetus, kuumamine, turse ja valu;
 - tekib verejooks, suureneb haava- või mädaeritus ning tekib ebameeldiv lõhn haavast;
 - kehatemperatuur tõuseb üle 37,5° C;
 - üldine nõrkus ja halb enesetunne;
 - haav avaneb.

Haavahooldus ja pesemine pärast õmbluste eemaldamist

- Haavaõmbluste eemaldamise aja määrab raviarst.
- Absorbeeruvad niidid lagunevad olenevalt õmblusmaterjalist iseenesest nädala kuni mitme kuu möödumisel.
- Mittelagunevad niidid eemaldatakse tavaliselt 7.–14. operatsioonijärgsel päeval, vajadusel hiljem.
- Pärast õmbluste eemaldamist asetatakse haavale vajadusel side/ plaaster, mille võib ära võtta ühe ööpäeva möödudes ning edaspidi ei ole tavaliselt vajalik haava sideme/ plaastriga katta.
- Haavaõmbluste eemaldamise päeval ärge tehke haava märjaks, et tagada tekitatud avauste sulgumine. Edaspidi võite minna vanni, sauna ja ujuma.
- Operatsioonihaav paraneb 2 nädalaga.
- Paranev haav on õrn veel nädalaid – kaitske haavapiirkonda väliste vigastuste eest, vältige hõõrdumist vastu kitsaid riideid. Soovi korral hoidke haav sideme/ plaastriga kaetuna.

Koostanud: SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla
J. Sütiste tee 19
13419 Tallinn

infotelefon 617 1300
www.regionaalhaigla.ee

Infolehe on koostanud kvaliteedisüsteemide talitus, kinnitanud SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla õendus kvaliteedi komitee 11. detsembril 2014. a.